Statsforvalteren i Oslo og Viken

Vår dato: 28.06.2022
Vår ref: 2022/16588
Deres dato:
Deres ref:

Øvre Numedal Fjellstyre

Saksbehandler, innvalgstelefon
Lina Sannes Eskerud, 32266818

Att.Sten-Rune Jensen

Tillatelse til rypetaksering med løs hund i Hardangervidda nasjonalpark

Statsforvalteren gir tillatelse til rypetaksering med løs hund i Hardangervidda nasjonalpark i perioden 08.08 – 14.08 2022 og 2023. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Bakgrunn for saken
Vi viser til søknad mottatt 24.05.2022. Det er søkt om tillatelse til rypetkasering med løs hund i Hardangervidda nasjonalpark i Nore og Uvdal kommune.

Øvre Numedal Fjellstyre selger jaktkort til småviltjakt og takserer derfor rypebestanden hvert år som grunnlag for antall jaktkort. Kyllingproduksjon og totalbestandsestimat er særdeles viktige faktorer for regulering av jakttrykk og vurdering av jaktkvoter og uttak på det enkelte jaktfeltet. Øvre Numedal fjellstyre har i mange år fått taksert arealet øst for Heinelva etter faste takseringslinjer som ble lagt i 2006. Fjellstyret har hatt samme takseringslag siden den gang. Alle som deltar er kurset i taksering og har hunder som er egnet og oppfyller grunnkravene til oppdraget. Fjellstyret har oppdaget at det ikke foreligger tillatelse etter verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark, kun tillatelse fra kommunen etter hundeloven. I takseringen brukes løs hund og det søkes derfor om dispensasjon fra verneforskriften for Hardangervidda nasjonalpark. Området som skal takseres ligger øst for Heinelva, se vedlagt kart. Fjellstyret søker om tillatelse i perioden 08. – 20. august 2022 og 2023.

Lovgrunnlag
Statsforvalteren er forvaltningsmyndighet for Hardangervidda nasjonalpark. Vi forvalter verneområdet etter en egen forskrift med bestemmelser som sier noe om formålet med vernet, og hvilke tiltak og aktiviteter som er tillatt, forbudt eller som krever tillatelse.

Forskrift om vern av Hardangervidda nasjonalpark ble fastsatt ved kongelig resolusjon av 10.04.1981. Formålet med verneområdet er å verne ein del av eit særleg verdfullt høgfjellsområde på ein slik måte at landskapet med planter, dyreliv, natur- og kulturminne og kulturmiljøet elles vert

E-postadresse: sfovpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvalteren.no/melding
Postadresse: Pb 325, 1502 Moss
Besøksadresse: Moss: Vogts gate 17, Drammen: Dr. Hansteinsgate 9, Oslo: Stensberggata 27
Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/ov
Org.nr. 974 761 319

bevart, samstundes som området skal kunne nyttast for landbruk, naturvenleg friluftsliv og naturoppleving, jakt og fiske og undervisning og forsking.

Det er forbudt å slippe løs hund i nasjonalparken jf. § 4.2.3 i verneforskriften. Verneforskriften åpner ikke for at vi kan gi tillatelse til å slippe løs hund i forbindelse med rypetaksering. Statsforvalteren kan, i slike tilfeller, vurdere søknaden etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven (nml) § 48. Vi kan gi dispensasjon dersom tiltaket ikke er i strid med verneformålet og ikke vil påvirke verneverdiene nevneverdig.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Høring
Søknaden ble sendt på høring til Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet og Viken tilsynsutvalg 07.06.2022. Høringsinstansene har ikke kommet med en formell uttalelse.

Statsforvalterens vurdering
Beslutninger som berører naturmangfold skal bygge på kunnskap om naturverdier og effekten av påvirkninger.

De viktigste verneverdiene er Europas største villreinstamme, et storslått og variert viddelandskap, et stort antall kulturminner fra alle perioder og en variert høyfjellsfauna med sårbare høyfjellsarter, store myr- og våtmarksområder med rikt fugleliv og sjeldne/trua arter, samt store og fiskerike vassdrag. Statsforvalteren har kunnskap om området blant annet gjennom Naturbase, forvaltningsplanen og regional plan for Hardangervidda m.m.

Nasjonalparken er i bruk av mange ulike brukergrupper og næringsaktører. Det er et utbredt nett av stier og skiløyper, hvor mange fører til betjente eller ubetjente turisthytter. Det er stølsgrender, steinbuer, private hytter, turisthytter, kjøresleper, fiskebuer og båtnaust innenfor verneområdet. Den aktive landbruksdriften består stort sett av sau på sommerbeite. Den største belastningen for verneområdet er menneskelig ferdsel, både organisert og uorganisert.

Det er satt i gang en dugnad for villrein der mange aktører er involvert for å se på sin aktivitet på Hardangervidda og hvordan den kan begrenses/endres for å redusere forstyrrelsene på villrein. Det er godt dokumentert at villreinen på Hardangervidda har store utfordringer med dårlig kondisjon, lave slaktevekter og stor parasittbelastning. Kvalitetsnormen for villrein ble vedtatt av regjeringen sommeren 2020. Kvalitetsnormen for villrein er et kunnskapssystem som klassifiserer villreinområdene i god, middels eller dårlig kvalitet. Vurderingene tar utgangspunkt i tre delnormer; 1) bestandsforhold, 2) lavbeite og 3) leveområder og menneskelig påvirkning. Målet er at minimum middels kvalitet for det enkelte villreinområde opprettholdes eller nås snarest mulig. I kvalifiseringen som ble lagt fram den 25. april i år kom det fram at Hardangervidda villreinområde har dårlig

kvalitet. I kvalifiseringen pekes det på flere årsaker til den dårlige kvaliteten; dårlig arealutnyttelse, høy sykdomsbelastning og lave slaktevekter på kalv. I grove trekk er fragmentering av områdene, infrastruktur og menneskelig ferdsel viktige årsaker til dårlige vilkår for villrein.

Villreinen bruker normalt ikke dette området rett før oppstart av villreinjakta. Under jakta når dyrene blir jaget endrer arealbruken seg. I år og i 2023 starter villreinjakta 15. august. Det er ikke ønskelig med taksering etter at villreinjakta har startet. Statsforvalteren legger til grunn at det foreligger nødvendig kunnskap om naturverdiene og virkningene av tiltaket. Føre-var-prinsippet tillegges derfor liten vekt i denne saken. Rypetaksering etter 14. august kan øke belastningen på villrein, jf. § 10 i naturmangfoldloven.

Etter vår vurdering er rypetaksering med løs hund ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig, under forutsetning av at takseringen foregår i tidsrommet 08.08 – 14.08. Dette gjelder både for 2022 og 2023. Vilkårene for å gi dispensasjon med hjemmel i nml. § 48 er oppfylt.

Vedtak
Statsforvalteren gir tillatelse til rypetaksering med løs hund i Hardangervidda nasjonalpark. Tillatelsen er gitt med hjemmel i naturmangfoldloven § 48.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Tiltaket skal gjennomføres så skånsomt som mulig og ta hensyn til naturverdiene.
- Tillatelsen gjelder i perioden 08.08 – 14.08 2022 og 2023.
- Takseringen skal foregå som beskrevet i søknad av 24.05.2022 og følge takseringslinjer i vedlegg til tillatelsen.
- Denne tillatelsen skal være tilgjengelig i felt, og kunne forevises oppsyn og politi.

Statsforvalteren har bare vurdert søknaden etter verneforskriften. Vi forutsetter at det innhentes tillatelser etter annet lovverk om nødvendig. Statsforvalteren vil eventuelt kunne komme inn igjen i saken i den forbindelse.

Klageadgang
Du kan klage på dette vedtaket til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen. Partene i saken har adgang til å gjøre seg kjent med sakens dokumenter. Den som klager kan be om at iverksettelsen av vedtaket utsettes.

Med hilsen

Ellen Lien
seksjonssjef
Klima- og miljøvernavdelingen

Lina Sannes Eskerud
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:
1 Takseringslinjer ved Hein seter - Hardangervidda nasjonalpark

Kopi til:
NORE OG UVDAL KOMMUNE Sentrum 16 3630 RØDBERG
Villreinnemnda for Hardangerviddaområdet
Viken tilsynsutvalg
Statens naturoppsyn